

Rammebeskrivelse for tilsyn i daginstitutioner.

Tilsyn på dagtilbudsområdet i Odder Kommune

Lovgrundlaget for det kommunale tilsyn er beskrevet i Dagtilbudsloven samt Vejledning om dagtilbud. I følge Dagtilbudsloven § 5 er kommunalbestyrelsen forpligtet til at føre tilsyn med indholdet i dagtilbuddene. Tilsynsforpligtelsen gælder alle former for dagtilbud i kommunerne, dvs. kommunale- og private daginstitutioner, samt dagplejen og private pasningsordninger. Denne rammebeskrivelse er gældende for de kommunale- og private dagtilbud.

Dagtilbudsloven § 5 beskriver, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at føre tilsyn med det pædagogiske indhold af dagtilbuddene. Med det pædagogiske indhold forstås de pædagogiske læringsmiljøer, herunder de fysiske rammer, som understøtter et godt læringsmiljø. De pædagogiske læringsmiljøer består af de muligheder for trivsel, læring, udvikling og dannelse, som dagtilbuddet giver børnene. Det omfatter derfor både børns leg, planlagte- og spontane aktiviteter, rutinesituationer samt de samspil og relationer, som børnene tilbydes.

Kommunalbestyrelsen skal ud over at føre tilsyn med det pædagogiske indhold, også føre tilsyn med de økonomiske forhold i dagtilbuddet, legepladssikkerhed, brandforhold, hygiejne og sundhed.

Formålet med det pædagogiske tilsyn er todelt, idet det både har et kontrolperspektiv i forhold til overholdelse af den gældende lovgivning samt Odder Kommunes målsætninger og prioriterede indsatser i dagtilbud. Det pædagogiske tilsyn er også en kvalitetssikring af nuværende praksis og en mulighed for drøftelse af udviklingsmuligheder i det enkelte dagtilbud.

Kommunalbestyrelsens tilsyn

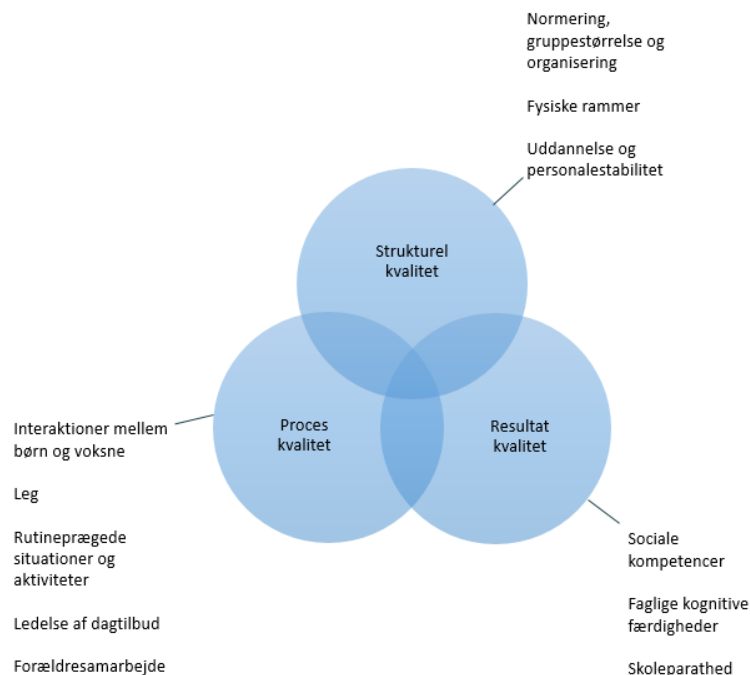
Kommunalbestyrelsen skal mindst hvert andet år drøfte udviklingen på dagtilbudsområdet med udgangspunkt i, hvordan kommunens rammer for dagtilbud og eventuelle prioriterede indsatser for området bidrager til, at dagtilbuddene kan opfylde kravene i dagtilbudsloven/ de styrkede læreplaner.

I Odder Kommune drøftes kvalitet i dagtilbud i foråret hvert andet år i de ulige år. Kommunalbestyrelsen beslutter, om der som følge af drøftelsen skal iværksættes tiltag såsom kompetenceudvikling, supervision m.v., som kan understøtte og kvalificere dagtilbuddenes arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer, der fremmer børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Kvalitetsforståelse

Dagtilbud af høj kvalitet har en væsentlig betydning for, hvordan børn klarer sig senere i livet, og effekten er særligt stor hos børn i sårbare og udsatte positioner.

Grundlaget for Odder Kommunes kvalitetsforståelse er dagtilbudsloven, det pædagogiske grundlag og dens styrkede pædagogiske læreplan samt EVA's opsamling på forskning af kvalitet i dagtilbud, der peger på tre overordnede elementer der tilsammen har betydning for kvalitet i dagtilbud.

I Odder kommune vurderes kvalitet i dagtilbud ud fra EVA's (Danmarks evalueringsinstitut), tre overordnede elementer: strukturel kvalitet, proceskvalitet og resultat kvalitet.

- **Strukturel kvalitet** handler om de fysiske, personalemæssige og organisatoriske rammer for dagtilbuddet. Det dækker over forhold som bygningernes indretning, legepladser, normering, personalets uddannelsesniveau og gruppestørrelser. Gode strukturelle rammer skaber fundamentet for et trygt og udviklende miljø for børnene. Tilsynet vurderer strukturel kvalitet via data om rammer og observationer af miljøet i dagtilbuddene.
- **Proceskvalitet** omfatter det, der sker i hverdagen mellem børn og voksne – altså samspil, relationer og de pædagogiske aktiviteter. Her er fokus på det pædagogiske personales evne til at skabe nærvær, udvikling og læring gennem deres praksis og relationer med børnene. KIDS måler proceskvalitet ved at observere samspillet mellem børn og voksne samt personalets pædagogiske praksis i hverdagen.
- **Resultatkvalitet** beskriver de personlige, sociale og kognitive kompetencer, som børnene tilegner sig i dagtilbuddet. Det handler om, hvad børnene får ud af at gå i dagtilbud – fx sproglige evner, selvstændighed og evne til at indgå i fællesskaber. Tilsynet vurderer resultat kvalitet ved hjælp af sprogvurderinger og andre relevante redskaber.

De tre elementer hænger tæt sammen og påvirker hinanden, og giver tilsammen et helhedsbillede af kvaliteten i dagtilbuddet og børnenes muligheder for trivsel og udvikling.

Uvildighed

Odder Kommune sikrer uvildighed i tilsynet ved, at alle dagtilbud observeres efter samme standardiserede metode med materialet KIDS – kvalitet i dagtilbud samt at alle tilsynsbesøg varetages af kommunens Tilsynsenhed, der er organiseret under Børn, Unge og Familier.

Opfølgende tilsyn ved særlige hændelser

Ved ulykker, klager eller andre alvorlige hændelser gennemføres der altid et opfølgende tilsyn. Formålet med dette tilsyn er at sikre, at den konkrete hændelse er blevet håndteret korrekt, og at dagtilbuddet har iværksat de nødvendige tiltag for at forebygge, at lignende situationer opstår igen. Det opfølgende tilsyn kan indebære samtaler med personale og ledelse, gennemgang af procedurer samt observationer i hverdagen. På den måde arbejder Odder Kommune systematisk for et trygt og sikkert miljø for alle børn.

Organisation

Odder Kommune har tre dagtilbud og en dagpleje med hver sin bestyrelse. Dagtilbuddene har 7 – 12 afdelinger af forskellig størrelse. Hver afdeling er lovgivningsmæssigt kategoriseret som enheder.

- Dagtilbud Øst: 6 vuggestue- og 6 børnehaveafdelinger
- Dagtilbud Vest: 3 vuggestue- og 4 børnehaveafdelinger
- Dagtilbud Midt/Syd: 5 vuggestue- og 5 børnehaveafdelinger
- En dagpleje med 32 dagplejere

Der foretages tilsynsbesøg i alle enheder hvert år, og hvert andet år udarbejdes og offentliggøres en tilsynsrapport på baggrund af anmeldte tilsynsbesøg.

Tilsynet godkender og fører tilsyn med private pasningsordninger i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Tilsyn i daginstitutioner.

Observationsredskab

Ved både uanmeldte og anmeldte tilsynsbesøg observeres der ud fra vurderingsredskabet KIDS – Kvalitet i Daginstitutioner, som er udarbejdet af de danske forskere Charlotte Ringsmose og Grethe Kragh-Müller. KIDS er et anerkendt forskningsbaseret redskab til evaluering og udvikling af den pædagogiske kvalitet i daginstitutioner. KIDS bygger på udviklingspsykologisk viden om, hvordan småbørn lærer og udvikler sig.

Materialet kan anvendes til ekstern observation og praksisreflektion.

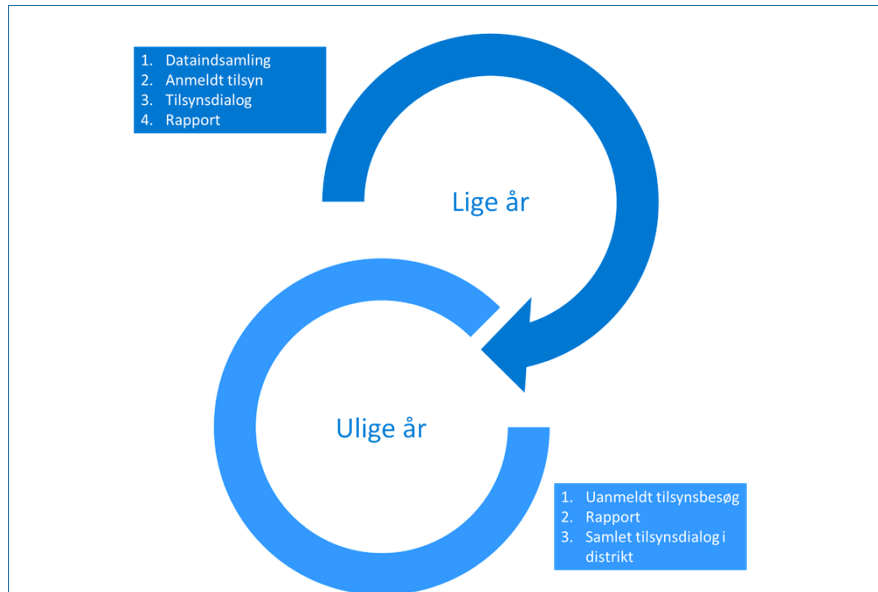
KIDS kortlægger;

- 3 overordnede udviklingsområder: de fysiske omgivelser, relationer samt leg og aktivitet
- 6 specifikke udviklingsområder: socio-emotionel udvikling, demokrati og deltagelse, selvet og kroppen, opmærksomhed, kommunikation og sprog samt erfaringsdannelse, kreativ og kritisk tænkning.

*Som led i den løbende udvikling af den pædagogiske praksis opfordres dagtilbuddene til selvstændigt at arbejde med de seks specifikke udviklingsområder i den inderste ring i KIDS. Dette gælder særligt i de tilfælde, hvor resultaterne i tilsynet vurderes som **tilstrækkelige**, **utilstrækkelige** eller **ringe**. En fokuseret indsats på disse temaer kan bidrage til at styrke kvaliteten i det pædagogiske arbejde og sikre, at alle børn mødes med nærvær, meningsfulde relationer og mulighed for aktiv deltagelse i fællesskabet*

Tilsynskoncept

Alle tilsynsbesøg gennemføres i en 2-årig cyklus med skiftevis anmeldte tilsynsbesøg i lige år og uanmeldte tilsynsbesøg i ulige år. Derudover kan der være opfølgende tilsynsbesøg, hvis der iværksættes skærpet til syn ligesom der også kan gennemføres ekstra uanmeldte tilsynsbesøg for eksempel på baggrund af klager, bekymringer i forhold til usædvanlig stor medarbejderomsætning, sygemeldinger eller lignende. I de private dagtilbud gennemføres der årligt et anmeldt tilsyn i foråret og et uanmeldt i efteråret.

De fire tilsynstyper

Der arbejdes med fire typer af tilsyn:

- 1. Anmeldt tilsyn**
Er et varslet og planlagt tilsyn som gennemføres i lige år. Institutionen er på forhånd informeret om tidspunktet.
- 2. Uanmeldt tilsyn**
Et tilsynsbesøg uden forudgående varsel i ulige år.
- 3. Skærpet tilsyn uden handleplan §5b stk. 3.**
Iværksættes, hvis KIDS-resultatet vurderes som *utilstrækkeligt* og giver anledning til bekymring. Her følges institutionen tættere, men uden krav om en konkret handleplan.
- 4. Skærpet tilsyn med handleplan § 5b stk. 4.**
Iværksættes, hvis KIDS-resultatet vurderes som *ringe* og giver anledning til alvorlig bekymring. Her udarbejdes en konkret handleplan i samarbejde med dagtilbuddets ledelse, og der følges op på implementeringen.

Supplerende information om de fire tilsynstyper

1. Årlig tilsynsproces ved anmeldte tilsyn i lige år

- **Januar**
Tilsynskonsulenten indhenter relevant data fra dagtilbuddene som grundlag for årets tilsyn.

- **Februar-April**

Observationer gennemføres i hver afdeling i samarbejde med den pædagogiske leder. Observationerne varer 4–5 timer og tager afsæt i de tre overordnede udviklingsområder i KIDS-redskabet.

Efter hvert tilsynsbesøg inviteres dagtilbudsleder og pædagogisk leder til en tilsynsdialog, hvor KIDS resultater, observationer og refleksionsspørgsmål drøftes. Udgangspunkt for drøftelsen sker ved hjælp af skabelonen for tilsynsdialog, som kan findes i fanen under tilsyn i dagtilbud. Skabelonen hjælper med at strukturere dialogen og sikre, at alle relevante punkter bliver behandlet under samtalen.

- Det anbefales, at tilsynsdialogen planlægges cirka 14 dage efter selve tilsynsbesøget. Tilsynsrapporterne udarbejdes og udsendes løbende i denne periode.

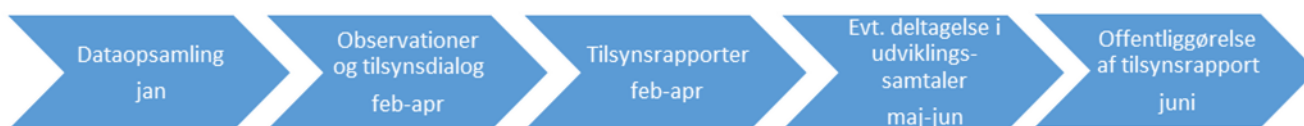
Det er vigtigt at bemærke, at kun tilsynskonsulentens KIDS-scoringer er gældende i den endelige vurdering. Pædagogisk leders scoringer bruges udelukkende som udgangspunkt for en udviklende dialog og bidrager til refleksion over praksis, men har ingen formel betydning for den samlede kvalitetsvurdering.

Skabelon til tilsynsdialog

Inden tilsynsdialogen anbefales det, at du downloader skabelonen, så du kan danne dig et overblik over temaerne og reflektere over relevante spørgsmål på forhånd. Tilsynsdialogen vil tage udgangspunkt i de tre overordnede temaer i KIDS-redskabet, og formålet er at skabe en åben og konstruktiv samtale om observationer og udviklingsmuligheder. Gør dig derfor gerne nogle indledende tanker, så vi får et udbytterigt dialogmøde.

- **Maj – juni**

Tilsynskonsulenten kan efter ønske fra dagtilbudsleder deltage i dagtilbuddets udviklingssamtale. Den endelige tilsynsrapport offentliggøres på afdelingens hjemmeside i juni.

2. Årlig tilsynsproces ved uanmeldte tilsyn i ulige år

- **Uanmeldte tilsynsbesøg**

Tilsynskonsulenten gennemfører uanmeldte tilsynsbesøg i dagtilbuddene, hvor der observeres og vurderes ud fra de tre overordnede udviklingsområder i KIDS-redskabet.

- **Tilsynsdialoger**

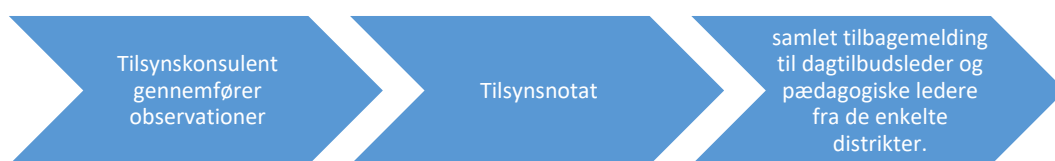
Efter tilsynsbesøgene udarbejder tilsynskonsulenten et tilsynsnotat, som sendes til det enkelte dagtilbud.

Herefter indkaldes dagtilbudsleder og pædagogiske ledere fra hvert distrikt til en fælles tilsynsdialog, hvor de samlede observationer og resultater drøftes.

- **Formål og anvendelse**

Tilsynsresultaterne fra de uanmeldte tilsyn offentliggøres ikke og anvendes som et internt arbejdsredskab.

Formålet er at understøtte den løbende udvikling og kvalitetssikring af det pædagogiske arbejde i dagtilbuddene.

3. Skærpet tilsyn uden handleplan

Skærpet tilsyn uden handleplan iværksættes typisk, når flere temaer i KIDS vurderes som utilstrækkelige (12,5–37,5 %), men hvor dagtilbuddet viser vilje og evne til at arbejde med udvikling. Her følges institutionen tættere, men der stilles ikke krav om en skriftlig handleplan. Faglig vurdering kan fx baseres på 2–3 utilstrækkelige vurderinger i centrale KIDS-temaer, understøttet af observationer og dialog.

4. Skærpet tilsyn med handleplan

Skærpet tilsyn med handleplan iværksættes typisk, når ét eller flere KIDS-temaer vurderes som ringe (0–12,5 %), eller der er bekymring for børns trivsel, udvikling eller pædagogisk kvalitet. Ofte vil én ringe vurdering være tilstrækkelig, især hvis observationer peger på alvorlige udfordringer. Dagtilbuddet skal i umiddelbar forlængelse af tilsynet udarbejde en handleplan, der beskriver, hvordan kvaliteten styrkes og hvordan der følges op.

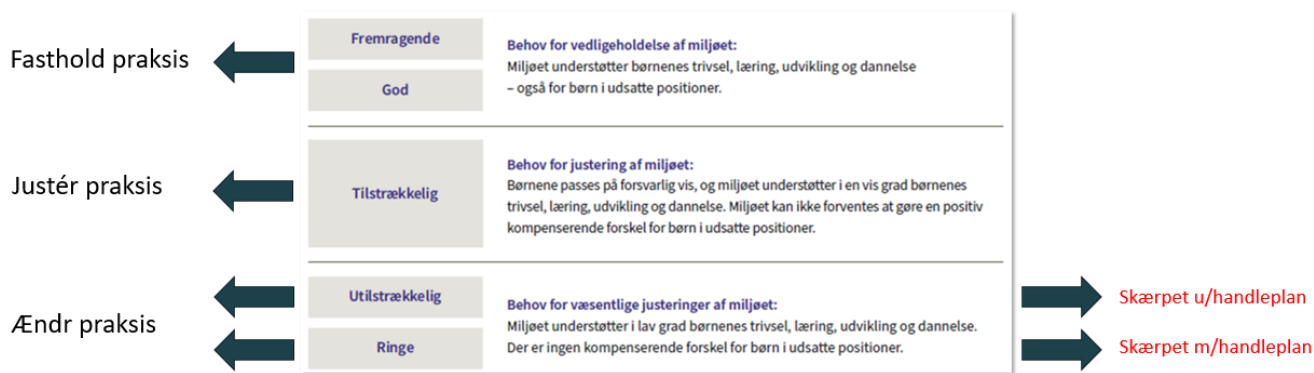
Kriterier og proces ved skærpet tilsyn

Et skærpet tilsyn – med eller uden handleplan – kan iværksættes, hvis det samlet vurderes, at et eller flere forhold i dagtilbuddet ikke er tilfredsstillende. Dette kan komme til udtryk på flere måder, og følgende eksempler kan føre til, at et skærpet tilsyn sættes i gang:

- Pædagogisk kvalitet målt ved KIDS: Hvis resultaterne fra KIDS-evalueringen viser, at den pædagogiske kvalitet i dagtilbuddet vurderes som utilstrækkelig eller ringe.
- Bekymrende data eller tilbagemeldinger: Hvis der foreligger klager, udmeldelser fra forældre eller anden data, der samlet set giver anledning til bekymring for forholdene i dagtilbuddet.
- Medarbejderforhold: Hvis der opleves vedvarende højt sygefravær blandt medarbejderne, eller hvis der er en stor og vedvarende udskiftning i personalegruppen.
- Bekymringer vedrørende børns udvikling: Hvis der er bekymringer omkring børnenes sociale og sproglige udvikling i dagtilbuddet.

- Utilstrækkeligt fokus på overgange: Hvis arbejdet med at sikre gode overgange fra børnehave til skole er mangelfuldt.
- Manglende overholdelse af regler og rammer: Hvis dagtilbuddet ikke overholder gældende lovgivning, kommunale politikker eller rammer.
- Pædagogisk kvalitet og støtte til børns udvikling: Hvis den pædagogiske kvalitet ikke understøtter børnenes udvikling, f.eks. gennem manglende professionel håndtering af sårbare børn eller manglende støtte til børn med særlige udviklingsmæssige, sociale eller faglige udfordringer.

Disse kriterier danner grundlag for vurderingen af, om et skærpet tilsyn skal iværksættes, og sikrer, at der handles, hvis kvaliteten eller børnenes trivsel er i udfordret.

Hvis der efter et tilsynsbesøg konstateres forhold, der giver anledning til bekymring eller alvorlig bekymring, vil tilsynskonsulenten henstille til, at der iværksættes skærpet tilsyn med eller uden handleplan. Henstillingen sendes til dagtilbudsleder, Chef for Skole og Dagtilbud, Chef for Børn, Unge og Familier med en grundig redegørelse for, hvorfor der henstilles til at iværksætte skærpet tilsyn med eller uden handleplan.

Hvis der iværksættes skærpet tilsyn med handleplan, skal handleplanen udarbejdes af dagtilbuddet i umiddelbar forlængelse af, at de alvorligt bekymrende forhold er konstateret. Handleplanen skal beskrive, hvordan der skal arbejdes med at styrke kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer eller andre forhold i dagtilbuddet, og hvordan der skal følges op herpå. Forældrebestyrelsen orienteres om handleplanen og har mulighed for at komme med bemærkninger.

Skærpet tilsyn med eller uden handleplan vil altid medføre opfølgende ikke varslede tilsynsbesøg.

Inddragelse af data

Tilsynets vurdering af den pædagogiske kvalitet vil fremgå af tilsynsrapporten. Den samlede vurdering bygger på kvalitative samt kvantitative data

På de anmeldte tilsyn skal der inddrages data, som ledelsen i dagtilbuddet skal indlevere, på opfordring fra tilsynet, i januar måned. Oplysningerne skal omfatte:

Data til indlevering ved anmeldt tilsyn

Ledelsen skal udfylde dokumentet “ *Dataindsamling i forbindelse med anmeldte tilsyn i dagtilbud* ” og sende det til tilsynet **inden udløbet af januar måned**.

Dokumentet indeholder alle relevante punkter, herunder personaleomsætning, sygefravær, personalesammensætning, ledelsesstruktur, børnetal, særlige behov, normering, ændringer i fysiske rammer og status på tidligere udviklingspunkter.

Formålet er at sikre, at tilsynet har et opdateret og fyldestgørende grundlag for observation og dialog. Skabelonen findes i fanen under tilsyn i dagtilbud.

Vejledning til udfyldelse og indsendelse

- **Download dokumentet** via linket i fanen under tilsyn i daginstitutioner.
- **Udfyld alle relevante felter** med de seneste data for dagtilbuddet.
- Sørg for, at oplysningerne er **korrekte og opdaterede**.
- **Gem dokumentet som PDF eller Word** efter udfyldelse.
- **Send dokumentet pr. mail til tilsynet** på hanne.harboe@odder.dk eller trine.poulsen@odder.dk
- **Deadline:** Dokumentet skal sendes i løbet af januar måned.
- Kontakt tilsynet, hvis der er spørgsmål til udfyldelsen.